

Διαγώνισμα Β' Λυκείου Γνωστό

A. Διδαγμένο Κείμενο

«Εἰ μὴ συνήδη, ὧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι.»

B. Παρατηρήσεις διδαγμένου

B1. Να επιβεβαιώσετε ή να απορρίψετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων σημειώνοντας την ένδειξη Σωστό ή Λάθος σε καθεμιά από αυτές.

α) Στη φράση «πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον» ο Μαντίθεος δηλώνει την ευγνωμοσύνη του προς τους κατηγορούς του.

β) «οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι» : ο Μαντίθεος επισημαίνει ότι είναι υποχρεωμένος να απολογηθεί μετά τη διατύπωση της άδικης κατηγορίας εναντίον του.

γ) «βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν» : ο Μαντίθεος εκφράζει τη βεβαιότητά του για την πρόθεση της κατηγορίας που συνιστά διαβολή.

δ) Ο Μαντίθεος στην αρχή του λόγου του προβάλλει το δικό του ανώτερο ήθος και επικρίνει το ήθος των αντιπάλων, οι οποίοι δεν παρακινούνται από αφοσίωση στην τήρηση των νόμων αλλά από ιδιοτελείς σκοπούς.

ε) Ο Μαντίθεος θεωρεί ότι θα ανασκευάσει εύκολα τις συκοφαντίες και θα αποκαταστήσει την αλήθεια με την απολογία του.

B2. «ὧ βουλή» : Να αναφερθείτε στο ρόλο αυτού του οργάνου στη ζωή και διοίκηση του κράτους.

B3. Να εξηγήσετε το σχήμα παραδόξου που χρησιμοποιεί ο Μαντίθεος στην αρχή του λόγου του.

B4. ετυμολογία, άστατος, καθηγητής, ειδήμονας, χειροποίητος, ανακωχή, εμβέλεια, επιβίωση, εξαναγκαστικός, βουλευσιαρχία : να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

B5. Να γράψετε δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις τη λέξη Σωστό αν είναι σωστή ή τη λέξη Λάθος αν είναι εσφαλμένη :

1. Ο Κόραξ και ο Τεισίας είναι οι δημιουργοί και οι διδάσκαλοι της συστηματικής ρητορικής. Ένας από τους δύο, πιθανόν ο Κόραξ έγραψε και το πρώτο εγχειρίδιο ρητορικής με τίτλο "τέχνη".
2. Ο Γοργίας ο Λεοντίνος καλλιέργησε την πολιτική και ιδιαίτερα τη δικανική ρητορεία.
3. Την Ηλιαία, ένα δικαστήριο ενόρκων αποτελούσαν 7000 δικαστές (Ηλιασταί) από τους οποίους οι 1000 ήταν αναπληρωματικοί.

4. Ο ρήτορας φροντίζει η διήγηση να μην ζημιώσει τον σκοπό της αγορεύσεως χωρίς βέβαια να χάσει τη σαφήνεια και την πειστικότητα.
5. Η απλότητα του ύφους, η περίπλοκη έκφραση σε συνδυασμό με την ηθοποιία αποτελούν τις βασικότερες αρετές του λυσιακού ύφους.
6. Η συστηματική ρητορική απαιτεί καλή γνώση των κανόνων (έπιστήμην) και άσκηση (μελέτην).
7. Οι συμβουλευτικοί είναι λόγοι πολιτικοί που εκφωνούνται σε συνελεύσεις. Με τους λόγους αυτούς εγκωμιάζονται ή επικρίνονται πράξεις και πρόσωπα του παρόντος.
8. Τα κύρια μέρη στα οποία ο ρήτορας ταξινομεί το απαραίτητο υλικό για τη συγκρότηση του κειμένου είναι το προοίμιον, η διήγηση, τα ενθυμήματα, ο επίλογος.
9. Τα ενθυμήματα, βραχυλογικοί συνήθως συλλογισμοί συνήθως συλλογισμοί αναλόγως των προτάσεων, των δεδομένων στα οποία στηρίζονται δίνουν ασφαλή συμπεράσματα.
10. Η δοκιμασία ήταν στην ουσία μια διαδικασία εξέτασης των αιρετών αρχόντων.

**ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**B01
6-10-19**

Α' ΚΕΙΜΕΝΟ :

Ο Ξενοφών ακολούθησε τον Πέρση βασιλιά Κύρο στην εκστρατεία εναντίον του αδελφού του. Στο απόσπασμα που ακολουθεί ο Πρόξενος με τον Ξενοφώντα βαδίζουν την ώρα που τους αναζητά ένας έμπιστος υπήκοος του Κύρου.

Μετά δέ τό δεῖπνον ἔτυχον ἐν περιπάτῳ ὄντες πρό τῶν ὄπλων Πρόξενος καί Ξενοφῶν. Καί προσελθὼν ἄνθρωπος τις ἠρώτησε τούς προφύλακας ποῦ ἄν ἴδοι Πρόξενον ἢ Κλέαρχον. Ἐπεὶ δέ Πρόξενος εἶπεν ὅτι αὐτός εἰμί ὃν ζητεῖς, εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τάδε. Ἔπεμψε με Ἀριαῖος καί Ἀρτάοζος, πιστοὶ ὄντες Κύρῳ καί ὑμῖν εὖνοι, καί κελεύουσι φυλάττεσθαι μή ὑμῖν ἐπιθῶνται τῆς νυκτός οἱ βάρβαροι. Ἔστι δέ στρατεύμα πολὺ ἐν τῷ πλησίον παραδείσῳ. Καί παρά τήν γέφυραν τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ πέμψαι κελεύουσι φυλακὴν, ὡς διανοεῖται αὐτήν λύσαι Τισσαφέρνης τῆς νυκτός, ἐάν δύνηται, ὡς μή διαβῆτε, ἀλλ' ἐν μέσῳ ἀποληθῆτε τοῦ ποταμοῦ καί τῆς διώρυχος. Ἀκούσαντες ταῦτα ἄγουσιν αὐτόν παρά τόν Κλέαρχον καί φράζουσιν ἃ λέγει.

[Ξενοφῶντος, Ἀνάβασις, II 4, 15-18]

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:

προσελθὼν < πρόσειμι = πλησιάζω

οἱ προφύλακες = οἱ προπορευόμενοι φρουροί

τά ὄπλα = τὸ στρατόπεδο (εἰδώ)

ὁ παράδεισος = ἡ δασώδης περιοχή

ἡ φυλακή = ἡ φρουρά

λύω τήν γέφυρα = καταστρέφω τὴ γέφυρα

ἀποληθῆτε < ἀπολαμβάνομαι = αποκλείομαι

Β' ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ :

1. Να μεταφράσετε το ανωτέρω κείμενο σε δόκιμο νεοελληνικό λόγο από το « Μετά δέ τό δεῖπνον ... οἱ βάρβαροι » .
2. Τι μήνυμα έφερε στον Πρόξενο και τον Κλέαρχο ο άνθρωπος που έστειλαν ο Αριαίος και ο Αρτάοζος;
3. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις που υπογραμμίζονται στα ακόλουθα παραδείγματα:
 - Καί προσελθών άνθρωπος τις ήρώτησε τούς προφύλακας ποῦ ἄν ἴδοι Πρόξενον ἢ Κλέαρχον.
 - εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τάδε.
4. Στην ακόλουθη περίοδο λόγου να ξεχωρίσετε τις κύριες από τις δευτερεύουσες προτάσεις διευκρινίζοντας τα όριά τους: Ἐπεὶ δέ Πρόξενος εἶπεν ὅτι αὐτός εἰμί ὄν ζητεῖς, εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τάδε.
5. Να βρείτε τα ρήματα που βρίσκονται σε ενεστώτα και να δώσετε το β' ενικό του Παρατατικού του ίδιου χρόνου και φωνής: Ἀκούσαντες ταῦτα ἄγουσιν αὐτόν παρά τόν Κλέαρχον καί φράζουσιν ἃ λέγει.
6. Να δώσετε το ίδιο πρόσωπο στις υπόλοιπες εγκλίσεις του ίδιου χρόνου: ήρώτησε.
7. Να δώσετε όλους τους χρόνους στο ίδιο πρόσωπο, έγκλιση, φωνή για το ρήμα: κελεύουσι
8. Να δώσετε την ίδια πτώση του αντίθετου αριθμού για όλα τα πρωτόκλιτα θηλυκά ουσιαστικά: Καί παρά τήν γέφυραν τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ πέμψαι κελεύουσι φυλακήν...
9. Για όλα τα δευτερόκλιτα προσηγορικά ουσιαστικά του χωρίου να δώσετε τις πλάγιες πτώσεις του πληθυντικού αριθμού [προσηγορικά: κοινά, μη κύρια] : Μετά δέ τό δεῖπνον ἔτυχον ἐν περιπάτῳ ὄντες πρό τῶν ὄπλων Πρόξενος καί Ξενοφῶν. Καί προσελθών ἄνθρωπος τις ήρώτησε ...

Καλή Τύχη!!!